

- навчити майбутніх учителів добирати й розробляти біо(еко)етичноорієнтовані завдання для молодших школярів;
- закріпити теоретичні знання та практичні вміння студентів-магістрантів з технології формування біо(еко)етично орієнтованої поведінки учнів;
- виробити у студентів-магістрантів уміння орієнтуватися в сучасних дослідженнях науковців з проблеми підготовки біо(еко)етично орієнтованої особистості та впроваджувати їх на практиці.

Отже, враховуючи сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи, вищевказаний курс, як показала практика, сприяє підвищенню якості готовності фахівців працювати за орієнтирами біо(еко)етики.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Крамаренко А. Біо(еко)етична діяльність учителя початкової школи: навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів спеціальності 013 "Початкова освіта"] / Алла Крамаренко. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2017. – 192 с.

#### **ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ**

Крамаренко Д.М., учитель вищої категорії;  
Бердянська багатопрофільна гімназія №2, м. Бердянськ, Україна

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року визначає мету, стратегічні напрями та основні завдання, на виконання яких має бути спрямована реалізація державної політики у сфері освіти [1]. Нині в Україні відбувається становлення нової системи освіти, яка зорієнтована на входження в єдиний світовий освітній і інформаційний простір. Цей процес супроводжується істотними змінами в педагогічній теорії і практиці навчально-виховного процесу. Питання упровадження компетентнісного підходу є ключовими у нормативних документах у галузі розвитку вітчизняної вищої освіти. На цих аспектах наголошується в Законі України «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти та ін. Сьогодні потрібні фахівці, які здатні практично розв'язувати життєві та професійні проблеми.

В українському суспільстві на сьогодні найактуальнішим залишається питання про конкурентоспроможність спеціалістів в умовах ринкової економіки, стрімких технологічних змін, глобалізації суспільства. На нашу думку, успіх вирішення даної проблеми безпосередньо залежить від працівників освітньої сфери, бо саме від професійної компетентності учителя залежить формування конкурентоздатності, ключових компетентностей учнів, їх спроможності увійти у світовий глобальний простір. Ми вважаємо, що удосконалення рівня професійної компетентності майбутніх учителів трудового навчання – один із основних напрямів реформування освітньої галузі «Технологія». Саме тому на сучасному етапі модернізації системи технологічної освіти й трудового виховання в Україні

особливої гостроти й актуальності набувають питання підвищення й розвитку професійної компетентності вчителів трудового навчання. Формування професійної компетентності вчителя трудового навчання розглядається, сьогодні, як невід'ємна складова реформи системи вищої педагогічної освіти в цілому. Основна мета якої передбачає підготовку технічно і технологічно освіченого фахівця відповідно до вимог інформаційного суспільства, формування необхідних знань, умінь і навичок технічного характеру та формування основних компонентів інформаційної культури. У зв'язку з цим гостро постає проблема підготовки професійно компетентних педагогів, формування яких йде впродовж усього навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах

Проблемі формування професійної компетенції присвячені праці Н. Боритко, Є. Бондаревської, В. Зайцева, В. Монахова, А. Саранова та ін., у яких розглянуто теоретико-методологічні основи формування професійної компетентності майбутнього фахівця освітньої галузі. Проблемі застосування компетентнісного підходу у підготовці майбутніх учителів трудового навчання присвячені наукові доробки О. Коберника, В. Сидоренка, В. Степенка, а також дисертаційні дослідження Н. Гусак та ін.

Аналізуючи головну мету формування педагогічної компетентності майбутнього вчителя трудового навчання, якою є забезпечення належної професійної підготовки випускника в умовах реформування освіти та його конкурентноздатності на ринку освітніх послуг слід конкретизувати основні завдання: – забезпечення оволодіння технологіями самоорганізації та самоактуалізації; – створення умов для становлення професійної культури майбутнього фахівця; – активізація формування ключових компетенцій майбутнього вчителя технологічної освіти; – формування професійної мобільності майбутніх учителів трудового навчання; – організація науково-методичної, дидактичної та інформаційної підтримки студентів; – формування соціальної активності на основі особистісних якостей та соціальних умінь.

На нашу думку, компетентності і компетенції – це укрупнені інтегральні дидактичні одиниці, використання яких дозволяє суттєво зменшити час на засвоєння нового теоретичного матеріалу і опанування навичками роботи. Результати освіти висловлені мовою компетенцій, розглядаються в компетентнісному підході як головні цільові установки в реалізації компетентнісної парадигми.

При формулюванні компетенцій необхідно усвідомлювати, що при розробці змісту підготовки фахівця можуть удосконалюватися формулювання тих чи інших компетенцій, відбуватися групування компетенцій та їх систематизація. Подання результатів освіти у вигляді компетенцій, якими повинен опанувати випускник вищого навчального закладу, вимагає модернізації всієї освітньої системи: освітнього середовища ВНЗ, структури і змісту освіти, умов і технологій реалізації освітнього процесу, системи діяльності викладачів і студентів. Становлення педагогічної компетентності вимагає особливого навчального процесу, де має місце не тільки вирішення поставлених завдань, але

й постановка нових; акцент на способі мислення; самопідготовка до непередбачуваних ситуацій, до зміни ролей, саморозвитку. Іншими словами компетентність – це власний досвід, набутий за підтримки майстра. Нині саме компетентнісний підхід є тим пріоритетним напрямом, який орієнтує на цілі-вектори освіти: навчання, самовизначення, самоактуалізацію, соціалізацію і розвиток індивідуальності.

Виходячи з сучасних вимог, можна визначити основні шляхи розвитку професійної компетентності майбутнього вчителя трудового навчання: – робота в методичних об'єднаннях, творчих групах; – дослідницька діяльність; – інноваційна діяльність, освоєння нових педагогічних технологій; – різні форми педагогічної підтримки; – активна участь у педагогічних конкурсах; – трансляція власного педагогічного досвіду; – використання інформаційно-комунікаційних технологій та ін.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Химинець В.В. Компетентнісний підхід до професійного розвитку вчителя [Електронний ресурс] / В. В. Химинець // Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти. – Режим доступу: <http://zakinpoo.org.ua/2010-01-18-13-44-15/233-2010-08-25-07-10>

#### СПАДЩИНА В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО: ГУМАНІСТИЧНІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ СВІТУ ДИТИНСТВА

Крамаренко Л.Г., вихователь вищої категорії;  
Дс «Вишенька» №35, м. Бердянськ, Україна

Аналіз його педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського дає можливість зробити висновок, що глибоко гуманістична авторська система навчання та виховання поєднує в собі основи народної педагогіки з педагогічним надбанням К.Д. Ушинського та А.С. Макаренка. Тому, визначимо спільність їх педагогічних поглядів.

Поділяючи думку К.Д. Ушинського про те, що до оцінювання будь-якої діяльності дітей треба ставитись доброзичливо, вселяючи віру в їх можливості, А.С. Макаренко так будував педагогічний процес, щоб він (процес) сприяв розвитку у вихованців людяності. Разом з тим А.С. Макаренко наголошував, що в основі навчання і виховання має бути гуманне ставлення до дітей у поєднанні з вимогливістю та дисципліною. Він неодноразово підкреслював, що гуманізм не ототожнюється з ідеалізуванням дитини, а „почуття міри” повинно бути в основі процесів навчання та виховання.

Аналізуючи педагогічні ідеї А.С. Макаренка, визначимо умови гуманізації навчально-виховного процесу у його практичній діяльності:

- шанобливе ставлення до дітей у колективі;
- створення атмосфери довіри та відповідальності за долю кожного вихованця;